ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 28.11.2013
SWD(2013) 472 final

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

που συνοδεύει το έγγραφο

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

για την προστασία της τεχνογνωσίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών που δεν αποκαλύπτονται (εμπορικών απορρήτων) κατά της παράνομης απόκτησης, χρήσης και αποκάλυψής τους

{COM(2013) 813 final}
{SWD(2013) 471 final}
{SWD(2013) 493 final}

ΕΓΓΡΑΦΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΕΚΤΙΜΗΣΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

που συνοδεύει το έγγραφο

Πρόταση οδηγίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

για την προστασία της τεχνογνωσίας και των επιχειρηματικών πληροφοριών που δεν αποκαλύπτονται (εμπορικών απορρήτων) κατά της παράνομης απόκτησης, χρήσης και αποκάλυψής τους

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΙΣ

Στις 3 Μαρτίου 2010, η Επιτροπή ενέκρινε μια στρατηγική για έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη («Ευρώπη 2020»), η οποία απαιτεί την ενίσχυση της γνώσης και της καινοτομίας ως καθοριστικών παραγόντων της ενωσιακής οικονομικής ανάπτυξης. Στο πλαίσιο της εμβληματικής πρωτοβουλίας «Ένωση καινοτομίας», η Επιτροπή αποφάσισε να βελτιώσει το πλαίσιο των συνθηκών ανάπτυξης καινοτομίας για τις επιχειρήσεις, μέσω, μεταξύ άλλων, της βελτιστοποίησης της διανοητικής ιδιοκτησίας.

Στο πλαίσιο αυτό, στις 24 Μαΐου 2011, η Επιτροπή υιοθέτησε μια συνολική στρατηγική για την επίτευξη της ομαλής λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας.

Κάθε δίπλωμα ευρεσιτεχνίας και κάθε σχέδιο ή σήμα, αρχίζει ως απόρρητο (εμφάνιση ενός νέου προϊόντος, ένα επικείμενο επαναστατικό φάρμακο, το πρωτότυπο ενός νέου κινητήρα αυτοκινήτου, κ.λπ.). Μέχρις ότου να μπορέσει να αποκτηθεί δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας, οι εταιρείες είναι ευάλωτες σε κλοπή πολύτιμων πληροφοριών έρευνας και γνώσεων. Το δίκαιο εμπορικού απορρήτου ελαχιστοποιεί τους κινδύνους που αντιμετωπίζουν οι καινοτόμες εταιρείες και τα ερευνητικά ιδρύματα, με την πρόβλεψη νομικών μηχανισμών προσφυγής για υπεξαίρεση αποτελεσμάτων Ε&Α, τεχνογνωσίας και άλλων πολύτιμων δεδομένων.

Τα εμπορικά απόρρητα είναι ουσιαστικής σημασίας για τη συλλογική έρευνα και την ανοικτή καινοτομία στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς, η οποία απαιτεί την ανταλλαγή χρήσιμων πληροφοριών από πολλούς εταίρους σε όλα τα κράτη μέλη. Ωστόσο, τα εμπορικά απόρρητο δεν είναι επαρκώς προστατευμένα εντός της Ένωσης. Καινοτόμες εταιρείες και ερευνητικά ιδρύματα εκτίθενται όλο και περισσότερο σε υπεξαίρεση, τόσο εντός όσο και εκτός της Ένωσης, και η έλλειψη κοινού και άρτιου νομικού περιβάλλοντος εμποδίζει την ικανότητά τους να πληρούν όλες τις δυνατότητές τους ως κινητήριες δυνάμεις της οικονομικής ανάπτυξης και της απασχόλησης.

Στην εκτίμηση επιπτώσεων αναλύονται τα βαθύτερα αίτια αυτού του προβλήματος και πώς θα μπορούσαν να επιλυθούν.

Οι υπηρεσίες της Επιτροπής έχουν χρησιμοποιήσει εξωτερική εμπειρογνωμοσύνη. Δύο εξωτερικές μελέτες εκτίμησαν τη νομική προστασία που παρέχεται σε εμπορικά απόρρητα στην ΕΕ και εξέτασε τη σχετική οικονομική βιβλιογραφία. 537 εταιρείες συμμετείχαν σε έρευνα (έρευνα του 2012) στο πλαίσιο μίας εκ των μελετών αυτών και οι υπηρεσίες της Επιτροπής πραγματοποίησαν δημόσια διαβούλευση, όπου συμμετείχαν 386 ερωτηθέντες.

2. ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ, ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ

Υπάρχουν στοιχεία που αποδεικνύουν ότι οι εταιρείες, ανεξαρτήτως μεγέθους, αποδίδουν στα εμπορικά απόρρητα τουλάχιστον την ίδια αξία όσο και στα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, καθώς και άλλες μορφές των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Τα εμπορικά απόρρητα είναι ιδιαίτερα σημαντικά για τις ΜΜΕ και τις νεοσύστατες επιχειρήσεις. Τα εμπορικά απόρρητα είναι επίσης σημαντικά για την προστασία της μη τεχνολογικής καινοτομίας. Ο κλάδος των υπηρεσιών, που αντιπροσωπεύει περισσότερο από το 70% του ΑΕΠ της ΕΕ, βασίζεται σχετικώς περισσότερο σε εμπορικά απόρρητα και λιγότερο σε διπλώματα ευρεσιτεχνίας από τον μεταποιητικό τομέα.

Λαμβάνοντας υπόψη την οικονομική αξία του εμπορικού απόρρητου, οι ανταγωνιστές μπορεί επίσης να προσπαθήσουν να το αποκτήσουν παράνομα, π.χ. μέσω κλοπής, μη επιτρεπόμενης αντιγραφής, παραβίασης των απαιτήσεων εμπιστευτικότητας, κ.λπ., και στη συνέχεια να προβούν σε κατάχρησή του. Ορισμένες τάσεις (παγκοσμιοποίηση, εξωτερική ανάθεση, μεγαλύτερες αλυσίδες εφοδιασμού, αυξημένη χρήση των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών, κ.λπ.) δείχνουν ότι ο κίνδυνος παράνομης χρήσης του εμπορικού απορρήτου αυξάνεται με την πάροδο του χρόνου. Μία στις πέντε επιχειρήσεις που συμμετείχαν σε μια έρευνα δήλωσαν ότι έχουν υποστεί απόπειρες ή πράξεις υπεξαίρεσης στην ΕΕ τα τελευταία 10 έτη.

Παρά τη σημασία των εμπορικών απορρήτων και τις απειλές που αντιμετωπίζουν, το νομικό πλαίσιο της ΕΕ δίνει ελάχιστη προσοχή σε αυτό το φαινόμενο. Δεν υπάρχουν κανόνες της ΕΕ, και η προστασία που προσφέρεται από τους εθνικούς κανόνες κατά της υπεξαίρεσης των εμπορικών απορρήτων είναι άνιση. Λίγα είναι τα κράτη μέλη που ασχολούνται συγκεκριμένα με την υπεξαίρεση του εμπορικού απορρήτου στην αστική ή ποινική νομοθεσία, ενώ τα περισσότερα από αυτά βασίζονται στη γενική νομοθεσία του αθέμιτου ανταγωνισμού ή στο δίκαιο των αδικοπραξιών, καθώς και σε ορισμένες ποινικές διατάξεις.

Οι διαφορές μεταξύ των εθνικών δικαίων έχουν ως αποτέλεσμα μια κατακερματισμένη νομική προστασία των εμπορικών απορρήτων έναντι υπεξαίρεσης εντός της εσωτερικής αγοράς. Αυτό φαίνεται από τον ακόλουθο πίνακα, στον οποίο συγκρίνονται οι νομοθεσίες των κρατών μελών σε διάφορα επιλεγμένα σημαντικά μέτρα που θα μπορούσε να αναμένεται ότι προσφέρει οποιαδήποτε τέτοια νομική προστασία:

Ο κατακερματισμός της νομικής προστασίας (επιλεγμένα μέτρα)
Πηγή δεδομένων: Baker & McKenzie (2013).

Επιλεγμένα μέτρα	AT	BE	BG	CY	CZ	DE	DK	EE	EL	ES	FI	FR	HU	IE	IT	LT	LU	LV	MT	NL	PL	PT	RO	SE	SI	SK	UK
Ορισμός του εμπορικού απορρήτου στο αστικό δίκαιο νομοθεσία			■		■				■				■		■	■					■	■		■		■	
Διαθεσιμότητα των δικαστικών διαταγών κατά καλόπιστου τρίτου	■				■	■	■	■			■			■		■		■				■					
Δικαστικές διαταγές χωρίς χρονικό περιορισμό	■		■		■	■		■		■	■	■	■	■	■	■	■	■	■			■	■	■		■	■
Διαθεσιμότητα των διαταγών σχετικά με την καταστροφή των εμπορικών απορρήτων /παραγόμενων εμπορευμάτων	■	■			■	■	■			■		■	■	■	■	■		■		■	■	■	■	■	■	■	■
Υπολογισμός της αποζημίωσης με βάση εύλογα τέλη	■					■	■		■				■		■					■							■
Αποτελεσματικοί κανόνες για την προστασία του απορρήτου (αστική αγωγή)						■							■														■
Επαρκής ποινική νομοθεσία	■			■	■	■	■		■	■	■	■										■	■	■			

Ένα κενό τετράγωνο σημαίνει ότι το εν λόγω μέτρο δεν προβλέπεται στην εθνική νομοθεσία

– α) Πεδίο εφαρμογής της προστασίας: Λίγα κράτη μέλη ορίζουν τα εμπορικά απόρρητα και την υπεξαίρεση και σε ορισμένα δεν υπάρχει καμία ειδική διάταξη για τα εμπορικά απόρρητα ·

– β) Μέσα ένδικης προστασίας: Η διαθεσιμότητα των προσωρινών μέτρων για την παύση της κατάχρησης του εμπορικού απόρρητου από κάθε είδους τρίτον δεν προσφέρεται πάντα (π.χ. όταν υπεξαιρεθεί εμπορικό απόρρητο και έχει μεταβιβαστεί σε τρίτον καλή τη πίστει· η επιδίκαση ασφαλιστικών μέτρων χωρίς χρονικό περιορισμό δεν είναι πάντοτε εφικτή· εντολές για την καταστροφή των παραγόμενων εμπορευμάτων ή για την καταστροφή των πληροφοριών που έχουν προέλθει από υπεξαίρεση ή την επιστροφή τους στον αρχικό κάτοχο του εμπορικού απορρήτου, δεν είναι πάντοτε διαθέσιμες· οι παραδοσιακοί κανόνες για τον υπολογισμό των ζημιών (πραγματικές ζημίες/ απώλεια κερδών) είναι συχνά ανεπαρκείς για περιπτώσεις υπεξαίρεσης του εμπορικού απόρρητου και οι εναλλακτικές μέθοδοι (π.χ. ύψος των δικαιωμάτων που θα οφείλονταν βάσει συμφωνίας για χορήγηση άδειας εκμετάλλευσης) δεν είναι διαθέσιμες σε όλα τα κράτη μέλη·

– γ) Διασφάλιση του εμπιστευτικού χαρακτήρα των εμπορικών απορρήτων κατά τις δικαστικές διαδικασίες: Συχνά οι εθνικοί κανόνες είναι ανεπαρκείς για να διασφαλίσουν αυτόν τον εμπιστευτικό χαρακτήρα, πράγμα το οποίο μπορεί να καταλήξει σε οριστική απώλεια του εμπορικού απορρήτου, εάν το θύμα επιλέξει την άσκηση αγωγής. Αυτός ο κίνδυνος αποτρέπει τα θύματα υπεξαίρεσης εμπορικού απορρήτου να επιδιώξουν έννομη προστασία δικαστικώς· και

– δ) Η κλοπή του εμπορικού απορρήτου αποτελεί ποινικό αδίκημα σε πολλά κράτη μέλη, αλλά όχι σε όλα, και οι κυρώσεις μπορεί να διαφέρουν σημαντικά.

Αυτή η αποσπασματική προστασία καθιστά τη χρήση προσφυγής για την προστασία των εμπορικών απορρήτων έναντι υπεξαίρεσης από τρίτους σε διασυνοριακό περιβάλλον αναξιόπιστο εργαλείο για την προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας. Αποδυναμώνει επιπλέον, την προστασία που προσφέρεται στις καινοτόμες εταιρείες της ΕΕ έναντι προϊόντων τα οποία παράγονται με τη χρήση των κλεμμένων εμπορικών απορρήτων τους και τα οποία προέρχονται από τρίτες χώρες. Η πρακτική επιβεβαιώνει ότι οι εθνικοί κανόνες εμφανίζονται μη ελκυστικοί στους κατόχους εμπορικών απορρήτων, καθώς οι επιχειρήσεις σχεδόν ποτέ δεν υπερασπίζονται τα εμπορικά τους απόρρητα από υπεξαιρέσεις δικαστικώς.

Διαπιστώθηκαν δύο βασικά προβλήματα:

1) Μη ικανοποιητικά κίνητρα για την ανάπτυξη διασυνοριακών δραστηριοτήτων καινοτομίας. Όταν υπάρχει κίνδυνος υπεξαίρεσης εμπορικών απορρήτων λόγω αναποτελεσματικής νομικής προστασίας, επηρεάζονται τα κίνητρα για ανάληψη δραστηριοτήτων καινοτομίας (και σε διασυνοριακή κλίμακα) εξαιτίας:

– i) της χαμηλότερης αναμενόμενης αξίας της καινοτομίας που βασίζεται σε εμπορικά απόρρητα και των υψηλότερων δαπανών για την προστασία τους Από τη μια πλευρά, όσο μεγαλύτερη είναι η πιθανότητα ότι μπορεί το εμπορικό απόρρητο κάποια ημέρα να υπεξαιρεθεί, χωρίς ο ιδιοκτήτης του να έχει σημαντική ελπίδα να ανακτήσει αποζημίωση για τη ζημία που θα μπορούσε να υποστεί, τόσο χαμηλότερη είναι η απόδοση που μπορεί να αναμένει. Από την άλλη πλευρά, όσο ασθενέστερη είναι η νομική προστασία, τόσο περισσότερο κάθε καινοτόμος επιχείρηση πρέπει να επενδύσει σε μέτρα αυτοπροστασίας. Το 35% των συμμετεχόντων στην έρευνα του 2012 επεσήμαναν την «αύξηση των δαπανών όσον αφορά τα μέτρα προστασίας» ως άμεση συνέπεια από τις πράξεις (ή τις απόπειρες) υπεξαίρεσης·

– ii) του υψηλότερου επιχειρηματικού κινδύνου, όταν ανταλλάσσονται εμπορικά απόρρητα. Για παράδειγμα, σύμφωνα με την έρευνα του 2012, το 40% των επιχειρήσεων της ΕΕ θα απέφευγαν να ανταλλάξουν εμπορικά απόρρητα με τρίτους, διότι φοβούνται μήπως απολέσουν τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των πληροφοριών μέσω κατάχρησης ή διάδοσης, χωρίς την άδειά τους.

2) Διακυβεύονται τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που βασίζονται σε εμπορικά απόρρητα (μειωμένη ανταγωνιστικότητα): Η η κατακερματισμένη νομική προστασία εντός της ΕΕ δεν εγγυάται συγκρίσιμο πεδίο εφαρμογής της προστασίας ούτε επίπεδο μέσων έννομης προστασίας εντός της εσωτερικής αγοράς και, κατά συνέπεια, διακυβεύονται τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που βασίζονται σε εμπορικά απόρρητα, είτε σχετίζονται με την καινοτομία είτε όχι, και υπονομεύεται η ανταγωνιστικότητα των κατόχων εμπορικών απορρήτων. Παραδείγματος χάριν, η ευρωπαϊκή χημική βιομηχανία, η οποία βασίζεται σε μεγάλο βαθμό σε καινοτομία διεργασιών που διασφαλίζονται με εμπορικά απόρρητα, εκτιμά ότι η υπεξαίρεση εμπορικού απόρρητου θα μπορούσε συχνά να έχει ως επακόλουθο μείωση του κύκλου εργασιών έως και 30%. Αυτό επίσης θέτει σε κίνδυνο την ικανότητα της επιχείρησης που καινοτομεί να αποκομίσει τα ενδεδειγμένα κέρδη από την εκμετάλλευση του εμπορικού απορρήτου του.

Καινοτόμες επιχειρήσεις, ιδίως μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), επηρεάζονται αρνητικά και υπονομεύεται η συνεργασία στον τομέα της καινοτομίας στην εσωτερική αγορά. Λόγω των διαφορετικών επιπέδων προστασίας, ορισμένες εταιρείες είναι καλύτερα εξοπλισμένες από άλλες για να αντιμετωπίσουν την πρόκληση μιας οικονομίας της πληροφορίας και να αξιοποιήσουν αποτελεσματικότερα την υποδομή της διανοητικής ιδιοκτησίας. Ο κατακερματισμός του νομικού πλαισίου εμποδίζει τους καινοτόμους να αξιοποιήσουν πλήρως το δυναμικό σε ολόκληρη την εσωτερική αγορά. Αυτό έχει πολλαπλασιαστικά αποτελέσματα στις επενδύσεις, την απασχόληση και την οικονομική ανάπτυξη.

Ελλείψει δράσης της ΕΕ (**βασικό σενάριο**), οι αρνητικές συνέπειες που προκύπτουν από τις περιπτώσεις υπεξαίρεσης των εμπορικών απορρήτων θα παραμείνουν και δεν θα αντιμετωπίζονται ικανοποιητικά με τα νομικά μέσα που διατίθενται από τα κράτη μέλη στους κατόχους των εμπορικών απορρήτων για την υπεράσπισή τους.

3. ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ

Η δράση της ΕΕ θα μπορούσε να βασίζεται στο άρθρο 114 της Συνθήκης για τη λειτουργία της ΕΕ, καθώς στο επίκεντρο της πρωτοβουλίας βρίσκεται η βελτίωση των συνθηκών για την καινοτομία και η βελτίωση της απόδοσης της διανοητικής ιδιοκτησίας στην εσωτερική αγορά. Η αρχή της **επικουρικότητας** θα τηρηθεί, δεδομένου ότι τα κράτη μέλη δεν θα μπορούσαν από μόνα τους να επιτύχουν τους στόχους της πρωτοβουλίας. Η δράση της ΕΕ είναι ιδιαίτερα αναγκαία για να θεσπιστεί ένα νομικό πλαίσιο το οποίο θα μπορούσε να προστατεύσει και έτσι να βελτιώσει τη διασυνοριακή ροή των εμπορικών απορρήτων που σχετίζονται με την καινοτομία μεταξύ των ερευνητικών και των επιχειρηματικών εταίρων, διασφαλίζοντας ότι τα οφέλη από τυχόν υπεξαίρεση των πληροφοριών αυτών θα ελαχιστοποιούνται, εάν δεν θα εξαλείφονται εντελώς. Η ροή των πληροφοριών είναι ύψιστης σημασίας για την εκμετάλλευση της καινοτομίας στην ΕΕ και για την Ε&Α.

4. ΣΤΟΧΟΙ

Γενικός στόχος: Να διασφαλιστεί η επαρκής προστασία της ανταγωνιστικότητας των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων και των ερευνητικών οργανισμών, η οποία βασίζεται σε μη αποκαλυπτόμενη τεχνογνωσία και επιχειρηματικές πληροφορίες (εμπορικά απόρρητα), και η

βελτίωση των συνθηκών/ του πλαισίου για την ανάπτυξη και την εκμετάλλευση της καινοτομίας και για τη μεταφορά γνώσεων εντός της εσωτερικής αγοράς.

Ειδικός στόχος: Βελτίωση της αποτελεσματικότητας της νομικής προστασίας των εμπορικών απορρήτων έναντι υπεξαίρεσης στην εσωτερική αγορά.

Αυτός ο ειδικός στόχος εντάσσεται στην ευρύτερη στρατηγική της ΕΕ να προωθήσει και να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα της υποδομής διανοητικής ιδιοκτησίας στην εσωτερική αγορά, δεδομένων των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» όσον αφορά την καινοτομία (πρβλ. Ένωση καινοτομίας).

Η παρούσα πρόταση είναι συμβατή με τις διεθνείς δεσμεύσεις της ΕΕ και των κρατών μελών της στον τομέα αυτόν (πρβλ. Συμφωνία για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας στον τομέα του εμπορίου).

5. ΣΥΓΚΡΙΣΗ ΤΩΝ ΕΠΙΛΟΓΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Γενική σύγκριση των επιλογών	***Αποτελεσματικότητα* [ανά επιχειρησιακό στόχο]***				***Αποτελεσματικότητα & κόστος* ****	
Επιλογές άσκησης πολιτικής	Περίοδος εφαρμογής της προστασίας	Επαρκές και συγκρίσιμο επίπεδο έννομης προστασίας	Προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα στις δικαστικές	Αποτρεπτικό αποτέλεσμα	Κόστος	Αποτελεσματικότητα
1. Επικρατούσα κατάσταση.	0.	0.	0.	0	0	0.
2. Πληροφόρηση/ευαισθητοποίηση σχετικά με τα υφιστάμενα μέσα ένδικης προστασίας έναντι υπεξαίρεσης εμπορικών απορρήτων.	0	0/+	0	0/+	Υ	Χ
3. Παράνομος χαρακτήρας των πράξεων υπεξαίρεσης εμπορικών απορρήτων.	+ +	+	+	+	Μ	Μ
4. Σύγκλιση των εθνικών ένδικων μέσων αστικού δικαίου έναντι υπεξαίρεσης εμπορικών απορρήτων.	+ +	+ +	+ +	+ +	**Μ**	**Υ**
5. Σύγκλιση των εθνικών ένδικων μέσων αστικού δικαίου και ποινικού δικαίου έναντι υπεξαίρεσης εμπορικών απορρήτων.	+++	+ +	+ +	+++	Υ	Μ

* σύγκριση σε σχέση με την κατάσταση αναφοράς: --- πολύ σημαντική υποβάθμιση της κατάστασης· -- σημαντική υποβάθμιση της κατάστασης· - ελαφρά υποβάθμιση· 0 καμία σημαντική αλλαγή· + ελαφρά βελτίωση· ++ σημαντική βελτίωση· +++ πολύ σημαντική βελτίωση.
* * συνολική αξιολόγηση της επιλογής όσον αφορά την επίτευξη των στόχων. Χ: Χαμηλή· Μ: Μέτρια· Υ: Υψηλή·

Σύμφωνα με την επιλογή 1, οι δαπάνες για μέτρα προστασίας θα παρέμεναν υψηλές, και οι επιχειρήσεις θα ήταν απρόθυμες να συνάψουν συνεργατικά διασυνοριακά δίκτυα καινοτομίας. Υπερβολική έμφαση στην πρόληψη θα μπορούσε να οδηγήσει σε αυστηρότερους περιορισμούς για τους εργαζομένους και μειωμένη κινητικότητα στην εργασία. Περιορισμένα κίνητρα για καινοτομία θα μπορούσαν να παρεμποδίσουν τη δημιουργία θέσεων εργασίας. Υψηλότερο κόστος είναι αναλογικά μεγαλύτερο για τις ΜΜΕ. Η οικονομία της ΕΕ θα παρουσιάζει χαμηλές επιδόσεις όσον αφορά την απασχόληση, την καινοτομία και την ανάπτυξη και οι καταναλωτές θα είχαν περιορισμένη πρόσβαση σε καινοτόμα προϊόντα ή υπηρεσίες.

Η επιλογή 2 θα μπορούσε να βελτιώσει την ικανότητα των δημιουργών και των φορέων καινοτομίας να αντιμετωπίσουν την πρόκληση υπεξαίρεσης του εμπορικού απορρήτου, δημιουργώντας με τον τρόπο αυτόν μεγαλύτερη εμπιστοσύνη. Ωστόσο, η επιλογή αυτή δεν θα είναι πλήρως αποτελεσματική για την επίτευξη του στόχου, δεδομένου ότι: συνεπάγεται πρόσθετες δαπάνες και πόρους για την κατάρτιση, την παρουσίαση και τη συνεχή ενημέρωση

των πληροφοριών σε όλες τις γλώσσες και τακτικές δράσεις ευαισθητοποίησης· οι κάτοχοι εμπορικών απορρήτων θα εξακολουθούσαν να είναι σε μειονεκτική θέση έναντι υπεξαίρεσης εμπορικών απορρήτων· η άνιση προστασία σε ολόκληρη την ΕΕ θα εξακολουθούσε να υπάρχει· και τα εμπορεύματα που κατασκευάζονται σε κράτη μέλη με χαμηλό επίπεδο προστασίας θα κυκλοφορούσαν σε ολόκληρη την εσωτερική αγορά.

Στις επιλογές 3, 4 και 5 το εναρμονισμένο πεδίο εφαρμογής της προστασίας του εμπορικού απορρήτου θα εξασφάλιζε ισότιμη νομική προστασία και, αφετέρου, μεγαλύτερη ασφάλεια δικαίου. Αυτό δύναται :

– i) να ενισχύσει την ανταγωνιστικότητα των επιχειρήσεων, λόγω της καλύτερης διασυνοριακής προστασίας των ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων των επιχειρήσεων και τη βελτίωση της κατανομής των πόρων καθώς θα πρέπει να αναμένονται λιγότερες επενδύσεις σε μέτρα προστασίας, με ελευθέρωση πόρων για πιο παραγωγικές επενδύσεις·

– ii) να παρέχει περισσότερα κίνητρα στις (διασυνοριακές) καινοτόμες δραστηριότητες, λόγω της αναμενόμενης μεγαλύτερης αξίας των εμπορικών απορρήτων και την καλύτερα προστατευόμενη διασυνοριακή διάδοση των γνώσεων.

Οι επιπτώσεις αυτές μάλλον θα οδηγήσουν σε θετικές συνέπειες για την καινοτομία (αύξηση των επενδύσεων στην καινοτομία, διασυνοριακή ανταλλαγή γνώσεων και δευτερογενείς επιπτώσεις) και την εσωτερική αγορά για τη διασυνοριακή δημιουργικότητα και τις δραστηριότητες που σχετίζονται με τη διανοητική ιδιοκτησία. Οι επιπτώσεις αυτές θα ωφελήσουν τελικά την οικονομική ανάπτυξη και την δυνατότητα επιλογής του καταναλωτή και την πρόσβαση σε νέα προϊόντα και υπηρεσίες. Οι εν λόγω επιλογές θα μπορούσαν επίσης να συμβάλουν στο να καταστεί ευκολότερο για (εξαιρετικά) ειδικευμένους εργαζομένους (όσοι δημιουργούν ή έχουν πρόσβαση σε εμπορικά απόρρητα) να αλλάξουν εργοδότη εντός της εσωτερικής αγοράς ή να δημιουργήσουν τη δική τους επιχείρηση.

Η επιλογή 3, απλώς καλεί τα κράτη μέλη να προβλέψουν αποτελεσματικά και αναλογικά ένδικα μέσα, χωρίς να τα προσδιορίζουν και, ως εκ τούτου, αντιμετωπίζει μόνο ένα μέρος των διατάξεων που είναι αναγκαίες για να καθιερωθεί αποτελεσματικό νομικό πλαίσιο για την προστασία των εμπορικών απορρήτων έναντι υπεξαίρεσης. Επιπλέον, δεν θα εξασφαλίζει σημαντική εναρμόνιση σχετικά με τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των εμπορικών απορρήτων κατά τη διάρκεια της δίκης. Οι δυνητικοί ενάγοντες θα πρέπει, ωστόσο, να εφαρμόζουν διαφορετικές εκτιμήσεις κινδύνου σε κάθε κράτος μέλος. Η μείωση του κόστους παροχής πληροφοριών θα ήταν περιορισμένο.

Η επιλογή 4 μοιράζεται με την 3 τις κοινές προαναφερθείσες θετικές επιπτώσεις, αλλά θα περιλαμβάνει επιπλέον εναρμονισμένα μέτρα για να εμποδίζονται οι τρίτοι να χρησιμοποιούν/αξιοποιούν τα υπεξαιρεμένα εμπορικά απόρρητα, συμπεριλαμβανομένων, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, των εισαγωγών από τρίτες χώρες. Θα παρέχει, επίσης, μεγαλύτερη βεβαιότητα για τη διατήρηση του απορρήτου κατά τη διάρκεια της δίκης, με τη θέσπιση ενός κοινού νομικού πλαισίου, αποφεύγοντας το κόστος και τους κινδύνους που συνδέονται με ανεπαρκή σύγκλιση και τα μειονεκτήματα της επιλογής 3. Καλύτεροι μηχανισμοί επιβολής και βελτιώσεις σχετικά με ανάκτηση αποζημιώσεων, καθώς και καλύτερες εγγυήσεις όσον αφορά τη διατήρηση του εμπιστευτικού χαρακτήρα των εμπορικών απορρήτων κατά τη διάρκεια της δίκης παρέχουν στους επενδυτές καλύτερα εχέγγυα, ευνοώντας, ως εκ τούτου, τις επενδύσεις στην καινοτομία, ιδίως σε διασυνοριακό πλαίσιο, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτόν στην ομαλότερη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς.

Η επιλογή 5 θα προσέθετε σύγκλιση του ποινικού δικαίου στην επιλογή 4, ενισχύοντας το αποτρεπτικό αποτέλεσμα των κανόνων και παρέχοντας καλύτερη πρόσβαση σε αποδεικτικά στοιχεία στο πλαίσιο των εξουσιών διερεύνησης των αρχών επιβολής. Ωστόσο, η επιλογή 5 θα υπερέβαινε την ισχύουσα προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας βάσει του ποινικού δικαίου, που επί του παρόντος δεν είναι εναρμονισμένοι σε επίπεδο ΕΕ. Επιπλέον, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, το ποινικό δίκαιο πρέπει σε κάθε περίπτωση να παραμένει ένα μέτρο ύστατης ανάγκης, και θα πρέπει να εξεταστεί κατά πόσον οι προτεινόμενες αλλαγές στο αστικό δίκαιο ήδη επαρκούν για την επίτευξη των στόχων.

Η επιλογή 4 είναι η προτιμώμενη.

Επιλογή νομικής πράξης: δεδομένου ότι μια μη δεσμευτική νομική πράξη δεν θα ήταν δυνατό να διασφαλίσει τον θετικό αντίκτυπο, η επιλογή αυτή θα πρέπει να εφαρμοστεί με **οδηγία**.

6. ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΠΡΟΤΙΜΩΜΕΝΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ

Η σύγκλιση των ένδικων μέσων αστικού δικαίου θα επιτρέψει στις καινοτόμες επιχειρήσεις να υποστηρίζουν το νόμιμο εμπορικό απόρρητο πιο αποτελεσματικά σε όλη την ΕΕ. Επίσης, εάν οι κάτοχοι εμπορικών απορρήτων μπορούν να στηρίζονται στην εμπιστευτικότητα κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, θα τείνουν περισσότερο στην επιδίωξη έννομης προστασίας έναντι πιθανών ζημιών μέσω υπεξαίρεσης των εμπορικών απορρήτων τους. Η αύξηση της ασφάλειας δικαίου και η σύγκλιση των νομοθεσιών από την επιλογή 4 θα συμβάλουν στην αύξηση της αξίας των καινοτομιών, τις οποίες προσπαθούν να προστατεύσουν οι επιχειρήσεις ως εμπορικά απόρρητα, εφόσον θα μειωθεί ο κίνδυνος υπεξαίρεσης..

Η επιλογή αυτή θα έχει επίσης θετικό αντίκτυπο στη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς· θα πρέπει να δώσει τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις, και ιδιαίτερα στις ΜΜΕ, και τους ερευνητές να κάνουν καλύτερη χρήση των καινοτόμων ιδεών τους, μέσω της συνεργασίας με τους καλύτερους εταίρους σε όλη την ΕΕ. Αυτό το κίνητρο για καινοτομία, και μάλιστα με πιο αποδοτικό τρόπο, καθώς και η εξοικονόμηση κόστους που προκύπτει από τα σημερινά υπερβολικά προστατευτικά μέτρα θα συμβάλουν στην αύξηση των επενδύσεων του ιδιωτικού τομέα σε Ε&Α εντός της εσωτερικής αγοράς.

Το συγκρίσιμο επίπεδο προστασίας των εμπορικών απορρήτων σε όλη την ΕΕ θα διασφαλίζει ότι η εισαγωγή εμπορευμάτων από τρίτες χώρες, όταν τα εν λόγω εμπορεύματα έχουν παραχθεί με χρήση εμπορικών απορρήτων που έχουν υπεξαιρεθεί, θα μπορεί να εμποδιστεί σε οποιαδήποτε χώρα της ΕΕ υπό τις ίδιες συνθήκες.

Ταυτοχρόνως, αναμένεται να μην περιοριστεί ο ανταγωνισμός, καθώς δεν παραχωρούνται αποκλειστικά δικαιώματα και κάθε ανταγωνιστής είναι ελεύθερος να αποκτήσει ανεξάρτητα τις γνώσεις που προστατεύονται από το εμπορικό απόρρητο (συμπεριλαμβανομένης της αναπαραγωγής). Αυτό αναμένεται να έχει, με την πάροδο του χρόνου, θετικές επιπτώσεις στην ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη της οικονομίας της ΕΕ.

Δεν θα υπάρξει άμεσος κοινωνικός αντίκτυπος σε μακροοικονομικό επίπεδο, όπως στα εθνικά επίπεδα απασχόλησης, από τις προτιμώμενες επιλογές. Έμμεσα, ωστόσο, θα πρέπει να υπάρξει θετικός αντίκτυπος στη διευκόλυνση της κινητικότητας του εργατικού δυναμικού υψηλής ειδίκευσης (εκείνων που έχουν πρόσβαση σε εμπορικά απόρρητα) εντός της εσωτερικής αγοράς, καθώς και στο επίπεδο των θέσεων εργασίας που συνδέονται με την καινοτομία (χάρη σε αυξημένες καινοτόμες δραστηριότητες), συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτόν στη βιωσιμότητα των θέσεων απασχόλησης στην ΕΕ.

Η προτιμώμενη επιλογή δεν θα έχει άμεση επίπτωση στο περιβάλλον.

Η πρωτοβουλία αυτή δεν επηρεάζει αρνητικά τα θεμελιώδη δικαιώματα.

Η δράση της ΕΕ για την αποτελεσματική και ισοδύναμη προστασία των εμπορικών απορρήτων σε όλη την ΕΕ υποστηρίζεται από τους ενδιαφερόμενους φορείς του κλάδου που απάντησαν στη δημόσια διαβούλευση και την ειδική έρευνα του 2012. Αντιθέτως, οι ενδιαφερόμενοι εκτός του κλάδου δεν βλέπουν την ανάγκη για μια πρωτοβουλία της ΕΕ.

7. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ ΚΑΙ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΙΜΩΜΕΝΗΣ ΕΠΙΛΟΓΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Τρία βήματα που πρέπει να αναληφθούν: 1) σχέδιο μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο· 2) τακτική παρακολούθηση από την Επιτροπή όσον αφορά με την έγκαιρη έγκριση και την ορθότητα των μέτρων μεταφοράς στο εθνικό δίκαιο και την εφαρμογή τους· και 3) αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της πολιτικής, μεσοπρόθεσμα.